

ЎЗБЕКISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

ALISHER NAVOIY NOMIDAGI
TOSHKENT DAVLAT O'ZBEK TIL VA ADABIYOTI UNIVERSITETI

«TARBIYA» FANINI O'QITISH METODIKASI
fanining
ISHCHI O'QUV DASTURI

Bilimsotlashi:	100 000 – Gumanitar soha
Ta'limsotlashi:	110 000 – Pedagogika
Ta'lim yo'nalishi:	5111 200 – O'zbek tili va adabiyoti (kuchki ta'lim shakli)

Toshkent-2023

Fan/modulkodi	Fan/modulturi majburiy	Ta'limi o'zbek	Ishlabchiquvga o'quvchi 2023/2024								
			O'quvmashe'ulolari (soat)								
Semestr	Har bir semestrdaqi fan/modulning nomi	ECTS - Kreditlar									
		Haftalikdarssoatlari	Jami:	ma'ruza	seminar	amaliy	laboratoriya				
7	"Tarbiya" fanini o'qitish metodikasi	5	4	60	10	0	50	0	90	0	90
	Jami:	5	4	60	10	0	50	0	90	0	150

1. FANNING MAZMUNI

"Tarbiya fanini o'qitish metodikasi" talaba-yoshlarning yoshi va psixofiziologik xususiyatlarini hisobga olgan holda ularning ongiga umuminsoniy qadriyatlar va yuksak ma'naviyatni yanada chuqur singdirish, ularni vatandashlik va insonparvarlik ruhida tarbiyalash, ma'naviy-tarbiyaviy ishlarni yanqichta asosda tashkili etish vazifalarini bajaradi.

Fan ni o'qitishdan maqsad — talaba-yoshlarni mavaffiqiyatli ijtimoiy hayotga tayyorlashda mas'uliyat, majburiyat, haqiqiy ong va haqiqiy madaniyat, teran dunyog'arash, sog'lom e'tiqodlilik, ma'rifatlilik, diniy va milliy bog'rikenglik, ma'naviy, faqaroviyy, madaniyatlararo, ijtimoiy kabi fazilatlarni shakllantirish, shuningdek, talaba-yoshlar tarbiyasida dunyoda yuz berayotgan muhim g'oyasiz va mafkuraviy jarayonlarga to'g'ri baho berib olish, ijtimoiy muammolarni hal etishda to'g'ri qaror qabul qilish, hayotda o'z o'rni ni topish bilan bog'liq bo'lgan muhim maqsadlarni shakllantirib olishga o'rnatish, o'z-o'zini o'qitish bilan bog'liq bo'lgan muhim vazifalarini o'qitish, loqaydlik, haqqqubuzari ko'rkotuvchi madaniyatning turli ko'rinishlaridan saqlashdan iborat.

maqsadga erishish uchun fan talabalarni nazariy bilimni, amaliy ko'nikmalarni, jamiyatning turli sohalaridagi jarayonlarga ustab yondashuv hamda ularni dunyog'arashni shakllantirish vazifalarini bajaradi.

Tarbiya fanining maqsad va vazifalari, Tarbiya jarayonida tizimlilik, uzluksizlik, uzviylik tamoyillari, tarbiya fanining ilmiy-tadqiqot metodlari haqida tasavvurga ega bo'lishi.

Har bir bosqichda milliy va umuminsoniy qadriyatlarini himmat qilish ko'nikmalariga ega bo'lishi.

Talaba-yoshlarda faol fikarotik pozitsiyasini shakllantirish, ularning har tomonlama ijtimoiy-hayotiga ko'rikmlashish, samarali hamkorotik qilish, vaqitni mazmunli tasdiqlash, milliy, ma'naviy va umuminsoniy qadriyatlarini himmat qilish,

o'zlarining intellektual va ijodiy salohiyatini to'g'ri chiqarish yuzasidan amaliy bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi;

- mustaqil va erkin fikarotish hamda, ularning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish;

Muayyan nazariy masalalarga oid fikarotni hayon etishi, ularga nisbatan tanqidiy muvohabatni shakllantirish ko'rikmlariga ega bo'lishi kerak.

"Tarbiya" fani barcha fanlar bilan bog'liq holda ish ko'rganligi bois qaror fanlar uchun asos vazifasini o'taydi.

2. FANNI O'QITISH NATIJALARI VA SHAKLLANADIGAN KASBIY KOMPETENSIVALAR

Tarbiya dunyog'arash bilan bog'liq madaniy bilimlarga ega bo'lish, mustaqil tahlil qila olish, kasbiy faoliyatida ularni hisobga olish, komil inson obrazini shakllantirishda milliy o'zlik va milliylikni rolini bilish.

hozirgi tarbiya fani yoshlarni shakllantirish, o'zbek madaniyati va umumiy madaniyatning xususiyatlarini haqida *tasavvurga ega bo'lishi*;

Tarbiyaning hozirgi vaqtdagi xususiyatlarini, bu sohadaqi dolzarb muammolarni bilish va ularni tahlil qila olish *muhtakamlar egallashi*;

Tarbiya fanini tarixi, rivojlanishi, diniy va dunyoviy xususiyatlarini tahlil qila olish, ularning ta'lim bosqichlari darsliklarida qamrab o'tirishi darajasiga baho berib olish kabi *ko'nikmalari*ga ega bo'lishi kerak.

3. O'QUV FANI O'QITILISHI BO'YICHA USULBIV KO'RSATMALAR

- ma'ruzalari;
- interfaol key-s-staklar;
- seminarlar (granitdiy fikarot, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlashi;
- tanqidnotlarni tayyorlash;
- individual loyihalari;
- jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalari

4. TALABALAR KREDITLARINI OLISH TARTIBI

Talabalarning bilimni baholash va kreditlarini to'plash jarayoni O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 19-avgustidagi 19-2018-son buyruqi bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimni nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida"gi Nizom talabalar asosida belgilanadi.

1. Nazoratlarini amalga oshirish tartibi.

Oraliq nazorat: o'tilgan mavzular asosida *test* shaklida o'tkaziladi.

Yakuniy nazorat: semestr davomida o'tilgan mavzular bo'yicha *yo'zma* shaklida o'tkaziladi.

Izoh: O'raliq nazorat turi har fan bo'yicha fanning xususiyatidan kelib chiqqan holda 2 martaba o'tkazilishi mumkin.

Talabani o'raliq nazorat turi bo'yicha baholashda, uning o'quv mashg'ulotlari davomida olgan baholari inobatga olinadi.

Nazoratlarining o'tkazilishi muhokamalarini muayyan o'quv yilida tasdiqlangan o'quv jarayoni jadvali asosida tashkil etiladi.

2. Talabalarining bilim baholash mezonlari:

talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil muhohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganida –5 (a To) bahos;

talaba mustaqil muhohada yuritadi, olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganida –4 (G'axsh) bahos;

talaba olgan bilimni amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganida –3 (qoniqarli) bahos;

talaba fan dasturini o'zlashtirmagan, fanning mohiyatini tushunmaydi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega emas deb topilganida –2 (qoniqarsiz) bahos bilan baholanadi.

5. O'QUV MASHG'ULOTLARI VA MUSTAQIL TA'LIM QISMI

7-SEMESTR

1. Ma'ruza mashg'ulotlari

"Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)" o'quv fanining mavzulari ma'natligi, kelma-kelikan keliriladi, har bir mavzuning mohiyati asosiy tushunchalar va qisqa ifodalari orqali ta'lim oluvchilarga davlat ta'lim standartlari va maktab talabulari asosida yetkazilishi zarur bo'lgan bilim va ko'nikmalar qamrab olingan holda ifodalab beriladi. Asosiy nazariy qism modullar shaklida berilishi mumkin:

№	Ma'ruza mavzulari	Qisqarcha tavsifi (kalti so'zlar)	Soatlar hajmi
1	Tarbiya fanini o'qitish metodikasi fanining asosiy maqsad va vazifalari. Tarbiya fanini o'qitish metodikasining xususiyatlari va boshqa fanlar bilan bog'liqligi.	Tarbiya jarayonida kishining turli qobiliyatlari rivojlanadi, g'oyaviy, axloqiy, ijodiy, estetik xislatlari shakllanadi, tabiatga, jamiyatga ilmiy qarashlar tizini tarkib topadi. O'quvchi katalarning tajribalarini asos holda emes, balki faol ravishda o'zlashtiradi, bu o'zlashtirishda uning ongli harakati, tushunqoligi katta ahamiyatga ega bo'ladi.	2
2	Tarbiya jarayonida	Tarbiya metodlari – pedagog-	2

2	tizimlilik, uzluksizlik, uzviylik, tarqoqlik, ustuvor jihatlar. Tarbiya fanning ilmiy tadqiqot metodlari	o'quvchilarning o'quvchilarga ta'sir ko'rsatish usullari, vositalari, tarbiyalanuvchilarga barkamol shaxs xislatlarini shingirish maqsadida tarbiya jarayonini pedagogik jihatdan maqsadga muvofiq tashkil etish yo'llaridir.	
3	Tarbiya konsepsiyalarining tarbiyaviy jarayondagi ahamiyati. Jahon tarbiyaviy konsepsiyalari	Tarbiya konsepsiyalari, qiyosiy tahlil, milliy tarbiya, milliy xususiyatlar, tarbiyasi nazariyasi, tarbiyaning izchilligi, pedagogik tajriba, maktab.	2
4	Tarbiya samaradorligini oshirishda ilg'or xorijiy tajribalar. Tarbiya texnologiyalarining yosh doirasida hamda ta'limning turli bosqichlarida qo'llanishi (maktabga tayyorlov bosqichi, 1-4 sinflar)	Ta'lim-tarbiya samaradorligini oshirishda innovatsion yondashuvning zaruriyat. O'qitish jarayonida innovatsion usullarni ishlab chiqish va joriy etishning tashkiliy jihatlar. Innovatsion yondashuv asosida ta'lim-tarbiya jarayonida samaradorlikka erishish aspektlari. Rivojlangan xorijiy mamlakatlarda ta'lim-tarbiya. ilg'or xorijiy ta'lim tizimlari	2
5	O'quvchilarda ijtimoiy kompetensiyalarini shakllantirishda ta'lim metodlaridan foydalanish. Tarbiya texnologiyalarining yosh doirasida hamda ta'limning turli bosqichlarida qo'llanishi (5-11 sinflar hamda professional va oliy ta'lim)	O'quvchilarda kompetensiyalarni shakllantirish uchun ta'lim texnologiyalarini tanlashda o'quv fani o'quvchisi taqvim mavzu rejada mazkur sinf uchun belgilangan tayanch kompetensiyalarni belgilab oladi. Shundan so'ng, o'rganilishi zarur bo'lgan mavzu va shakllantiriladigan kompetensiyalarni hisobga olgan holda darsni o'tish metodi, usuli tanlanadi.	2
		Jami:	10 s.

2. Amaliy mashg'ulotlar

* "Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar" o'quv fanining mohiyati va nazariy mavzulariga mos ravishda amaliy, seminar va laboratoriya mashg'ulotlarining mavzulari, ushbu mashg'ulotlarni o'tkazish shakllari, unida qo'llanishi tavsiya etiladigan texnologiyalar, usullar, vositalar zarur bo'lganda muhokama etiladigan mavzular, masalalar, laboratoriya ishlarining mazmuni, maqsadi hamda fan mohiyatidan kelib chiqadigan boshqa ma'lumotlar yoritiladi. Shuningdek, kurs loyihasi va kurs ishlari, ijodiy ishlar mohiyati, mazmuni, maqsadi,

mavzulari ularni bajarish shakllari hamda fan mehnatidan kelib chiqqan bosqaj ma'lumotlar yoritildi. Shu bilan birga ushbu qismda o'quv va ishlab chiqarish amaliyotlarining maqsadi, vazifasi, shakli, mazmuni, amaliyot jarayonida ta'lim oluvchilar tomonidan tayyorlanishi zarur bo'lgan yakuniy ishlar shakli yuzasidan qisqa uslubiy ko'rsatmalar berildi;

№	Amaliy mashg'ulot mavzulari	Qisqacha tavsif (kaltit so'zlar)	Sonlar hajmi
1.	Tarbiya konsepsiyalarining tarbiyaviy jaryondagi ahamiyati.	Tarbiya nazariyasining mohiyati. Tarbiyaning psixolo bo'lishi va tadqiqot rivojlanishi. Tarbiya turlari va ularning ijtimoiy hayodagi ahamiyati. Tarbiya va uning bugungi yoshlar tarbiyasidagi roli.	2
2.	Konsepsiya tushunchasining mazmuni.	Tarbiyaviy konsepsiya tushunchasining mazmuni. Jaxon tarbiyaviy konsepsiyalari. Tarbiyaviy ishlar tizimi. Tarbiya konsepsiyalari, qiyosiy tahlil, milliy tarbiya, milliy xususiyatlar, tarbiyasi nazariyasi, tarbiyaning tcehilligi, pedagogik tajriba, mahorat.	2
3.	Jaxon tarbiyaviy konsepsiyalari	Jahoni tarbiyaviy konsepsiyalari namunalarining qiyosiy-pedagogik tahlil. O'zbekiston Respublikasida tarbiya jaryonining hozirgi bosqich muammolari.	2
4.	Tarbiya jarayonida tizimlilik, uzluksizlik, uzviylik tamoyilining ustovor jihatlari.	Uzluksiz ta'lim tizimini yanada takomillashtirish, sifati ta'lim xizmatlari imkoniyatlarini oshirish, mehnat bozorining zamonaviy ehtiyojlariga mos yuzgori malakali kadrlar tayyorlash siyosatini davom ettirish; Maktabgacha ta'lim muassasalari ta'lim kengaytirish va ushbu muassasalarda bohlarning har tomonlama intellektual, estetik va jismoniy rivojlanishi uchun shart-sharoitlarni takomillashtirish, pedagog va	2

5.	Tarbiya jarayonini samaradorligini oshirishda ilg'or xorijiy tajribalar	mutaxassislarining darajasini yuksaltirish; ma'laka	
6.	Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mavaffaqiyatga erishishga intilish motivini shakllantirish shaxsning ustovor xususiyati sifatida	O'quvchi faoliyatida motivlar ahamiyati. Turi aqliy harakatlarni talab etuvchi topshiriqlar. O'quvchilar bilimlarni rivojlantirish. O'quvchi murakkab topshirgini o'zi mustaqil rejalashtirib bajarishi yoki pedagogning ko'rsatmasiga ko'ra bajarishi.	2
7.	O'quvchilarda ijtimoiy kompetensiyalarini shakllantirishda ta'lim metodlaridan foydalanish.	O'quvchilarda tayanch kompetensiyalarni shakllantirish uchun ta'lim texnologiyalarini tanlashda o'quv fani o'quvchisi taqvim mavzu rejada mazkur sinf uchun belgilangan tayanch kompetensiyalarni belgilab oladi. Shundan so'ng, o'rganilishi zarur bo'lgan mavzu va shakllantiriladigan kompetensiyalarni hisobga olgan holda darsni o'tish metodi, usuli	2
8.	O'quvchilarda kompetensiyalarini shakllantirishda ta'lim shakllaridan foydalanish.	O'qitishni tashkili etish shakllari haqida tushuncha. Ta'lim rivojlanishining dastlabki paytlardagi roli. Maktabning tarixan taraqqiy etish davrida ta'limni tashkili qilish shakllari.	2
9.	YUNISEF xalqaro tashkiloti faoliyatida yoshlarni xuquqiy himoya qilish masalalari.	BMTning Bolalar fandi (YUNISEF). Unicef xalqaro tashkiloti faoliyatida yoshlarni	2

	<p>huquqiy himoya qilish masalalari, Bona huquqlari to'g'risidagi konvensiya (1989 y); YUNISEFning dasturiy beyonoti (1996); BMT Bosh Assambleyasining Mingyillik maqsadlari deklaratsiyasi (2000); "Bolalar uchun maqbul dunyo" deklaratsiyasi va Harkat rejasasi (2002yildagi BMT Bosh Assambleyasining boshqa holati bo'yicha maxsus sessiyasi).</p>
<p>10. O'zbekiston Respublikasida tarbiya jarayonining xozirgi bosqich muammolari.</p>	<p>Tarbiyaviy konsepsiya tushunchasining mazmuni. Jahon tarbiyaviy konsepsiyalari. Tarbiyaviy ishlar tizimi.</p>
<p>11. Jahon tarbiyaviy konsepsiyalari namunalarining qiyosiy-pedagogik tahlili.</p>	<p>Tarbiya konsepsiyalari, qiyosiy tahlil, milliy tarbiya, milliy xususiyatlar, tarbiyasi nazariyasi, tarbiyaning izchilligi, pedagogik tajriba, mahorat. Pedagogika nazariyasida qiyosiy yo'nalishni kuchaytirishni, turli zamon va mamlakatlarda yaratilgan tarbiya konsepsiyalarini vertikal va gorizontal maqal nazardan tahlil qilishni, xatolarni chertlab o'tib, tarix sinovidan o'tgan, insonparvarona mohiyatga ega bo'lgan tarbiyaviy konsepsiyalar yutuqlaridan, texnologiyasidan samarali foydalanishni taqozo qilmoqda.</p>
<p>12. Ilg'or xorijiy tajribalar asosida tarbiya jarayonini samaradorligini oshirish.</p>	<p>O'quv jarayonining samaradorligi, o'quv axborotlari mazmunining yengil maqbul tuzilishi; boshqarish samaradorligi va bilish faoliyatini tashkil etish; axborotlarni o'zlashtirishda individual o'z-o'zini boshqarish imkoniyatlaridan foydalanish; hamkorlik pedagogikasiga bo'lgan shaxsiy yondashuv.</p>
<p>13. O'limda va maktabgacha ta'limda</p>	<p>Maktabgacha yoshdagi</p>

<p>"tarbiya" metodlari</p>	<p>bolalarning tabiiy bilan tanishtirish ish shakllari va o'ziga xosligi; - tabiiy bilan tanishtirish orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda ekologik madaniyatni rivojlantirish; - maktabgacha ta'lim muassasalarida tabiiy bilan tanishtirish mashg'ulotlarini rejalashtirish va tashkil qilish; - maktabgacha yoshdagi bolalarni jonli va jonsiz tabiiy bilan tanishtirish usullari; - maktabgacha yoshdagi bolalar bilan tabiiy bilan tanishtirish mashg'ulotlarida ta'lim-tarbiyaviy ishlarni tashkil qilish.</p>
<p>14. O'quvchilarda ijtimoiy kompetensiyalarni shakllantirishda ta'lim texnologiyalaridan foydalanish (1-4 sinf)</p>	<p>O'quvchilarda kompetensiyalarni shakllantirishda ta'lim texnologiyalaridan foydalanish interfaol yondashuv. O'quvchilar dars jarayonini yaxshi tashkil etish uchun qulay muhit yaratadi. O'quvchilarning o'zaro fikr (axborot) almashishlariga imkon berish.</p>
<p>15. O'quvchilarda ijtimoiy kompetensiyalarni shakllantirishda ta'lim texnologiyalaridan foydalanish (5-9 sinf)</p>	<p>Ta'lim oluvchilar keng miqdordagi muammoli (ijodiy, axborot, kommunikatsiya va h.k.) masalalar. Mazkur metodning yuqori samara berishi uchun loyihani bajarishda o'quvchilarda motivatsiyaning yuqori darajada bo'lishi. O'quvchilarda quyidagi shaxsiy kompetensiyalarni shakllantirish.</p>
<p>16. O'quvchilarda ijtimoiy kompetensiyalarni shakllantirishda ta'lim texnologiyalaridan foydalanish (10-11 sinf)</p>	<p>O'quvchi shaxsini rivojlantirishga yo'naldirilgan ta'lim. O'quvchilar uzluksiz ravishda murakkablashib boradigan amaliy topshiriqlarni rejalashtirish, konstruksiyalash va bajarish jarayonida bilim, ko'nikma va malakaga ega bo'ladigan o'qitish tizimi</p>
<p>17. Ijtimoiy kompetensiyalarni</p>	<p>O'quvchilarda ijtimoiy</p>

	shakllanirishda ta'lim texnologiyalaridan foydalanish (professional va oliy ta'lim)	kompetensiyalarni shakllanirishda ta'lim texnologiyalaridan foydalanish Interfaol yondashuv. O'quvchilarning o'zaro fikr (axborot) almashishlari. Olgan axborotlari asosida bitimlarini birlariga namoyish etish.	
18.	O'zbekiston Yoshlar ittifoqining ta'lim maassasalari bilan olib boradigan ishlarining mazmuni	O'zbekiston yoshlar ittifoqining institutidagi boshlang'ich tashkiloti. jismolan sog'lom, ma'nan yetuk va intellektual rivojlangan, mustaqil fikrlaydigan yosh avlodni shakllanirish, yoshlarni tashqi tashkilotlar va "o'rnatilgan madaniyat"ning zarari ta'siridan muhofaza qilish, O'zbekiston yoshlarini birlashtiruvchi modvlar mo'ljama tashkilot	2
19.	O'zbekiston Yoshlar agentligi NNT ning ta'lim maassasalari bilan olib boradigan ishlarining mazmuni.	Yoshlar bilan bog'liq soha va yo'nalishlarda yagona davlat siyosati, yoshlar muammolarini o'rganish va ishqiboli kadrlarni tayyorlash, "Yoshlar media xolding" aksiyadorlik jamiyati, yoshlar sohasidagi xalqaro reytinglar	2
20.	Xalq ta'limi tizimida tarbiya jarayonini tashkil etishning o'ziga xosligi.	Umunisoriy qadriyatlar, yuksak ma'naviyat, pedagogika va psixologiya, kadrlar tayyorlanadigan yangi ta'lim yo'nalishi, jinnoy yordamga muhtoj oilalar	2
21.	Tarbiyachi, o'qituvchi va o'quvchilarning o'zaro hamkorligi.	Xalq va jamiyat, metodist o'qituvchi, xalq maorifi a'lochisi, pedagogik qobihyat tarkibi, pedagogik mahorat, nuq madaniyatiga e'tibor, kattalarga hurmat bilan qarash, tabiatga qiziqish, kuzatuvchanlik	2
22.	Tarbiya jarayonida oila, mahalla hamda ta'lim maassalarining hamkorligini yo'lga qo'yish	Oila, mahalla, maktab hamkorligi Konsepsiyasi, Ta'lim to'g'risidagi Qonuni, muqaddas	2

	shakl va metodlari.	an'anaslarini tushuntirishni tayyorlash, o'z-o'ziga tayyorlash, yuksak odamiylik, ma'naviy axloqiy me'yor, milliy va umuman insoniy qadriyatlar	anglash safoqat, ma'naviy - axloqiy me'yor, milliy va umuman insoniy qadriyatlar
23.	Shearq aljomalari tarbiya jarayonida texnologiyalari, qo'llagan	Shearq mutafakkirlarining ijodiy faoliyatidagi ta'lim-tarbiyaga oid yondashuvlar, yosh avlodning ongiga singdirishda tarbiya usullari va vositalarini bilish, hayotda ularidan to'g'ri foydalanish pedagogik ta'lim jarayonida o'qituvchining pedagogik mahoratidagi mahim xususiyatlardan biri ekanligi o'chib berilgan.	2
24.	Jadidlarning ta'lim-tarbiya jarayonidagi g'oyalari amalgan oshirish texnologiyalari	Jadidchilik g'oyalari keng xalq ommasiga yetkazish niyatida yangi o'zbek adabiy tilini ishlab chiqish, mashrucc hurriga uchun kurash, xalq ommasiga tushunarli adabiyot va teatrni yaratish.	2
25.	Bota huquqlari to'g'risida konvensiya	Konvensiyaga ko'ra, bola o'zining kamol topishida o'zi faol ishtirok etish, o'z fikrini bayon qilish huquqiga ega, bu esa uning hayotiga oid masalalarni hal etishda hisobga olinishini ta'minlaydi. Konvensiya bolaning yashash va sog'lom rivojlanish huquqiga, farzandlikka olish bilan bog'lis huquqqa, noraso bolalar va qochqor bolalar, shuningdek huquqbuzarlik sodir etgan bolalarning huquqlariga oid qoidalarni o'z ichiga oladi, bolalarga g'armonik qilish va ularni himoya qilishda oila va ota-onaning birinchi darajali roli, bolalarga yordam ko'rsatish borasidagi majburiyatini tan oladi.	2
	Jami:	50 s.	

		lariga qarab, munosib ravishda o'qitish jarayonini tashkili etishni talab qiladi.	
6.	Yoshlar tirilishining faoliyati va ta'lim muassasalari bilan olib boradigan faoliyati.	Barkamol, mustaqil fikrlaydigan, o'zining hayotiy pozitsiyasi va qar'i'y e'tibodiga ega, janniyat hayotida munosib o'rim e'gallash, mamlakati isloh qilish, yangilash jarayonlarida hal qiluvchi kuch va tayanch bo'lishga qodir yoshlarni shakllantirish, ularning siyosiy madaniyati, haqiqiy savodxonligi va haqiqiy ongini yuksaltirish	2
7.	UNICEF halgaro tashkiloti faoliyatida bolalarni himoya qilishning haqiqiy asoslari bolalarning himoya qilish tashkiloti	UNICEF Bola huquqlari to'g'risidagi konvensiyaga amal qilish, uning qoidalarini bolalarga nisbatan etika tamoyillari va xalqaro standartlarga muvofiq amalga oshirishini ilgari suradi.	4
8.	Tarbiya fanini o'qitishda tarbiya treninglari asosida faoliyatini tashkili etish.	Trenerlarni tayyorlash, uning maqsadi trenerlarning o'zlarini ta'lim qilish, optimal dasturni tashlash, turli qisqa muddatli o'quv mashg'ulotlarini e'tkazish va baholashga o'rganishdir. Ko'pchilikdan farqli o'laroq, trenerlar mashg'ulotlari odatda ko'proq ustlubiy qisimga ega bo'lib, shuningdek, fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishni o'z ichiga oladi.	2
9.	Oila mahalla hamda ta'lim muassasalarining ta'lim-tarbiya jarayonida hamkorligi.	Ertaangi kun kelajagi bo'lgan yoshlarning bolalarning mustaqil va erkin shaxs sifatida shakllanishida oila,	2

		mahalla va maktab hamkorligi, ta'lim-tarbiya jarayonini har tomonlama takomillashtrish juda katta ahamiyatga ega, o'zaro hamkorlikni yanada mustahkamlanishi sara'atli tashkili etilishi yoshlarni barkamol avlod sifatida kamol topishi uchun zamin bo'ladi.	
10.	Bola huquqlari to'g'risida konvensiya	Konvensiyaga ko'ra, bola o'zining kamol topishida o'zi faol ishtirok etish, o'z fikrini bayon qilish huquqiga ega, bu esa uning hayotiga oid masalalarni hal etishda hisobga olinishini ta'minlaydi. Konvensiya bolalarni yashash va sog'lom rivojlanish huquqiga, farzandlikga olish bilan bog'itish huquqiga, moriso bolalar va qochqor bolalar, shuningdek huquqbuzarlik sodir etgan bolalarning huquqlariga oid qoidalarini o'z ichiga oladi, bolalarga g'armonik qilish va ularni himoya qilishda oila va ota-onaning birinchi darajali roli, bolalarga yordam ko'rsatish borasidagi majburiyatini tan oladi.	2
11.	Tarbiya texnologiyasi - pedagogikning asosiy texnologiyalaridan biri sifatida	Pedagogik texnologiya-tizimli, texnologik yondashuvlar asosida ta'lim shakllarini qulaylashtirish, natijasini kafolatlash va ob'ektiv baholash uchun inson salohiyati hamda texnik vositalarning o'zaro ta'sirini imobarga olib, ta'lim maqsadlarini oydinlashtirib,	2

		o'qitish bilim o'zlashtirish jarayonlarida qo'llaniladigan usul va metodlar majmuidir.	va	
12.	Tarbiya fanini o'qitishda milliy tarbiya an'analaridan foydalanishning o'rni	Y'Osh avlodni ma'naviy - aхлоqiy tarbiyalashda xalqning boy milliy madaniy - tarixiy an'analariga, urf - odatlari hamda umumbashariy qadriyatlariga asoslangan samarali tashkiliy, pedagogik shakl va vositalari ishlab chiqilib, amaliyotga joriy etiladi. 2 - deb akxida ta'kidlangan. Biz komonimizdan asoslanayotgan, ishlab chiqilayotgan mazkur material otlarda o'quvchi - yoshlarni milliy an'analar vositasida tarbiyalashning tarkibiy bir qismini yaratish yo'nalishini tushkili qiladi.	2	
13.	Sharoq ahhomalar tarbiya jarayonida qo'llagan texnologiyalari.	Sharoq mutafakkirlarining ijodiy faoliyatidagi ta'lim - tarbiyaga oid yondashuvlar, g'oyalari, qarashlari yosh avlodning ongiga singdirishda tarbiya usullari va vositalarini bilish, hayotda ulardan to'g'ri foydalanish pedagogik ta'lim jarayonida o'qituvchining pedagogik mahoratidagi muhim xususiyatlaridan biri ekanligi ochib berilgan.	2	
14.	Jadidlarning ta'lim-tarbiya jarayonidagi g'oyalarini amalg'a oshirish texnologiyalari	Jadidchilik g'oyalarini keng xalq ormissiga yetkazish niyatida yangi o'zbek adabiy tili ishlab chiqish, matbuot hurfigi ushvan kurnash, xalq ormissiga tushunarli adabiyot va teatrni yaratish.	2	
15.	Tarbiya metodlarining maqsadi, mazmuni va o'ziga	Tarbiya metodi (yunoncha «metodos» — yo'l) tarbiya	4	

	xos xususiyatlari, ularni o'quvchilarning darajasiga bog'liqligi.	ularni yosh, darajasiga bog'liqligi.	maqsadiga erishishning yo'lli. Maktab amaliyotiga tatbiq qilganda, metodlar — bu tarbiyalanuvchilarning ongini, fikrini, tuyg'ulari va xalqiga ta'sir etish usullaridir.	
16.	Tarbiyada ko'rsatishning o'rni.	iborat-namuna ta'limdagi o'rni.	Tarbiya shakllanayotgan shaxsda shaxsiy, axloqiy sifatlarini shakllanishini tushuntirish. Tarbiya, ta'lim berish bilan mustahkam aloqada bo'lgani holda o'ziga xos qonunryatlariga ham egadir. Ta'lim — tarbiya yagona jarayondir.	2
17.	Interfaol ta'limning asosiy tamoyili, shakl va omillari	Interfaol ta'lim bir vaqtda bir nechta masalani hal etish imkoniyatini beradi. Bulardan asosiy o'quvchilarning mulog'ot olib borish bo'yicha ko'nikma va malakalarini rivojlantiradi, o'quvchilar orasida emotional aloqalar o'rnatishga yordam beradi, ularni jamoa tarkibida ishtiraklik, o'z o'roqlarining fikrini tinglashga o'rgatish orqali tarbiyaviy vazifalarning bajarilishini ta'minlaydi.	2	
18.	Tarbiya fanini o'qitishda interfaol metodlardan foydalanish imkoniyatlari.	Interfaol usullarni qo'llash natijasida o'quvchilarning mustaqil fikrlash, tahlil qilish, xulosalar chiqarish, o'z fikrini bayon qilish, uni asoslangan holda himoya qila bilish, sog'lom mulog'ot, munozara, bahs olib borish ko'nikmalari shakllanib, rivojlanib boradi.	4	
19.	Boshlang'ich o'quvchilarda	sinf tarbiya	Boshlang'ich sinflarda tarbiya fanini o'qitishda	4

	jarayonini shakllantirishda tarbiya texnologiyalaridan foydalanish (4-sinfar).	o'quvchilarning darslarda pedagogik texnologiya, boshlang'ich sinflarda interfaol metodlar va ta'limiy o'yinlardan, zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish o'quvchilarni mustaqil fikrlashga, ijodiy izlanish va ma'naviy fikrlash doiralarini kengaytirish bilan birga ularni darslarda o'rganmalarini hayot bilan bog'lashga, qiziqishlarini oshirishga yordam beradigan fikrlar tahlil qilindi.	
20.	O'ra va yuqori sinf o'quvchilarida tarbiya jarayonini shakllantirishda tarbiya texnologiyalaridan foydalanish (5-11 sinflar).	O'quvchilarni har tomonlana, jismoniy, ruhiy, ma'naviy-axloqiy rivojlantirish orqali ijtimoiy hayotga moslashirish va turli murakkab vaziyatlarda to'g'ri qaror qabul qilishga o'rnatish	4
21.	Tarbiya texnologiyasi tushunchasi: tarbiya texnologiyasining ta'lim tizimidagi o'rni	Tarbiya texnologiyasi asosida tarbiyaviy jarayon yotadi. O'quvchilar faoliyatini tashkil etuvchilar bo'lib, ular komonidan erishiladigan natijalarni rejalashtirish va unga erishish usullari, bu usullarni modelashtirish, ishlab chiqarilgan reja va modelarni ro'yohga chiqarish, bu rejalarni amalga oshiruvchi shaxsning faoliyati va axloqini boshqarish.	2
22.	Tarbiya texnologiyalarining o'ziga xos xususiyatlari, Milliy tarbiya an'analari va texnologiyalari	Tarbiya texnologiyalaridan darsdan tashqari mustaqil va erkin shaxs sifatida uning mazmunini yaratish va uning pedagogik tajribalarini umumlashtirish	2

			va ulardan tarbiya jarayonida foydalanish; o'z-o'zini takomillashtirish, rivojlantirish, mazmun qilish ko'nikmasiga ega bo'lish; tarbiya jarayonida innovatsion tarbiya texnologiyalaridan samarali foydalanish.	
23.	Tarbiya metodlari va vositalari Tarbiya fanini o'qitishda interfaol metodlardan foydalanish	Mavzu doirasida tarbiya fani dars jarayoni hamda mustaqil yondoshish asosida talabalarining mehnat tarbiyasini shakllantirishda innovatsion ta'lim texnologiyalaridan samarali foydalanishning muhim jihatlari ochib berildi. Didaktik vositalardan foydalanishda o'quvchilarning psixologik yosh xususiyatlarini hisobga olish zarurligi misollar asosida isbotlandi.	4	
24.	Tarbiya fanini o'qitish texnologiyalar samaradorligini oshirishda ilg'or xorijiy tajribalar.	Mavzu doirasida Yaponiya, Germaniya, Fransiya, AQSH kabi ilg'or xorijiy ta'lim tizimi tuzilmasi, tajribasi va zamonaviy ta'lim dasturlari qisqacha tahlil qilindi ta'lim tizimidagi yutuqlari, ta'lim standartlari monitoringi qilindi hamda ayri dardagi yurimizda bu borada qilinayotgan ishlar tahlil qilindi.	4	
25.	Tarbiya fanini o'qitishda "Oila, mahalla va ta'lim muassasasi hamkorligi" Konsepsiyasining o'rni	Yurt kelajagi bo'lgan yoshlarning, bolalarning mustaqil va erkin shaxs sifatida shakllanishida oila, mahalla va maktab hamkorligi, ta'lim-tarbiya jarayonini har tomonlana	4	

		takomillashtirish juda katta ahamiyatga ega, o'zaro hamkorlikni yanada mustahkamlanishi samarali tashkiliy yoshlarni barkamol avlod sifatida karnol topishi uchun zarim bo'ladi.	
26.	Ta'lim muassasidagi tarbiyasi og'ir o'quvchilar bilan tarbiyaviy ishlarni tashkiliy etish texnologiyalari.	Mahalla faollari bilan hamkorlikda ushbu o'quvchilarning ota-onalari yoki ularning o'rni besuvchi shaxslarning bo'la tarbiyasidagi mas'uliyatni oshirishga qaratilgan hamkorlik ishlarni amalga oshirish	4
27.	Globallashuv davri ma'naviy tarbiyasining o'ziga xosligi	Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda o'rtasida iktisodiy taraqlarning kuchayishi, ayniqsa, zamonaviy telekommunikatsiya, kompyuter, internet vositalari orkali biron bir hududga xos milliy-ma'naviy qadriyatlarini o'ziga xalqlarga singdirish va shu yo'l bilan jahonda nafqat iktisodiy, balki milliy-ma'naviy hukmronlikni o'rnatishga urinish holatlari ham kuzatilmog'ya. Bu jarayon XXI asrga kelib XX asrdagiga Karaganda ham keng qamrov kasb etdi, ta'sir imkoniyatini oshirdi, eng yomoni, ko'pgina rivojlangan mamlakatlarda jahonda iqtisodiy integratsiyani kuchaytirish, fan-texnika, texnologiya, ta'lim sohalarida rivojlanayotgan mamlakatlarga yordam	4

		berish, demokratiya qadriyatlarini keng yoyish bahonalarida milliy-ma'naviy ta'lim o'lashtirishga harakatlari ko'rsatilgan	
28.	Shuqri ahamiyatli yaratilgan tarbiya texnologiyalari.	Shuqri muvaffaqiyatning qadriyatlarini ta'lim tarbiyasiga oid yondashuvlar, g'oyalar, qarashlarni yosh avlodning ongiga singdirishda tarbiya usullari va vositalarini bilish, boyroqda ulardan to'g'ri foydalanish pedagogik ta'lim jarayonida o'quvchilarning pedagogik mahoratidagi mahim xususiyatlaridan biri ekanligi ochib berilgan.	2
29.	Jadidlarining ta'lim-tarbiya texnologiyalari	Jadidchilik g'oyalarini keng xalq ommasiga yetkazish uyatida yuqori o'zbek adabiy ulami ishlab chiqish, mahabot harligi uchun kurash, xalq ommasiga tashkiloti adabiyot va teatrni yaratish.	4
30.	Tarbiya fanini o'qitish metodikasi fanining asosiy maqsad va vazifalari. Tarbiya fanini o'qitish metodikasining xususiyatlari va bo'shqa fanlar bilan bog'liqligi.	Tarbiya jarayonida kishining turli qobiliyatlarini rivojlantirish, g'oyaviy, axloqiy, insoniy, estetik xislatlarni shakllantirish, tabiatiga, jamiyatiga imoniyl qarashlar tizimini tarkib topadi. O'quvchi katalarining tajribalarini saqlash holida ommada, balki faol muvohida o'zlashtiradi, bu o'zlashtirishda uning ongini harakatlari, tashkiloti katta ahamiyatga ega bo'ladi.	2
31.	Tarbiya jarayonida tizimlilik, uzluksizlik, uzviylik hamoyilining ustuvor jihatlari. Tarbiya fanining ilmiy tadqiqot metodlari	Tarbiya metodlari pedagog-o'quvchilarning o'quvchilarga ta'sir ko'rsatish usullari, vositalari, tarbiyalanuvchilarga barkamol shaxs xislatlarini singdirish maqsadida tarbiya	2

	Tarbiya konsepsiyalarining tarbiyaviy jarayondagi ahamiyati. Jahon tarbiyaviy konsepsiyalari	jarayonni pedagogik jihatdan maqsadga muvofiq tashkil etish yo'llaridir.	
32.		Tarbiya konsepsiyalari, qiyosiy tahlil, milliy tarbiya, milliy xususiyatlar, tarbiyasi nazariyasi, tarbiyaning izchilligi, pedagogik tajriba, mahorat.	2
33.	Tarbiya jarayoni samaradorligini oshirishda ilg'or xorijiy tajribalar. Tarbiya texnologiyalarining yosh doirasida hamda ta'limning turli bosqichlarida qo'llanishi	Ta'lim-tarbiya samaradorligini oshirishda innovatsion yondashuvning zaruriyati. O'qitish jarayonida innovatsion usullarni ishlab chiqish va joriy etishning tashkiliy jihatlari. Innovatsion yondashuv asosida ta'lim-tarbiya jarayonida samaradorlikka erishish aspeklari. Rivojlangan xorijiy mamlakatlarda ta'lim-tarbiya. Ilg'or xorijiy ta'lim tizimlari	2
		Jami:	90 s.

6. FANNING KURS ISHI MAZMUNI

o'quv rejasiga ko'ra mazkur fan bo'yicha kurs ishi loyihalarini bajarish yuzasidan talabalarga topshiriq berish ko'zda tutilmagan.

7. O'QUV ADABIYOTLARIVA AXBOROT MANBALARI

1. O'zbekiston Respublikasining Birinchi Prezidenti I.A. Karimov asarlari.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyevning "Ta'lim" asarlari.
3. Р.Иммухамедов., М.Олдушев "Узалим на тарбияда инновацион педагогик технологиялар. Т.: "Нилol", 2013., 279 б.
4. В.Ходжаев, Умаров педагогика. Т.: «Sano-standart» nashriyoti, 2017.
5. М.Тохтаходжаева va boshqalar. Педагогика. Т.: O'zbekiston Faylasufiari Milliy jamiyati, 2010
6. К. Hoshimov, S. Nishonova, M. Lomova, R. Hasanov. Pedagogika tarixi. T.: O'qituvchi, 1996.
7. К. Hoshimov, S. Nishonova. Pedagogika tarixi. T.: A. Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy Kitobxonasi nashriyoti, 2005.
8. J. Hasanboyev va boshqalar. Pedagogika. T.: «Noshira» nashriyoti, 2011.

9. X. Ibrahimov, Sh. Abdullayeva. Pedagogika nazariyasi. T.: Fan va texnologiya, 2008.
10. O. Jabborova, Z. Lomova. Doshlang'ich ta'limda "Tarbiya" fanini o'qitish metodikasi. T.: "Zafar Print", 2022.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni muvofiq va olibiyonib xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent: "O'zbekiston", 2017. - 488 b.
2. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlar to'plami, 2017 yil, 6-sentabr, 70-moddali.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 8 oktabr "O'zbekiston Respublikasi Oliy Ta'lim tizimida 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PP-5847-son Farmoni.
4. Кукунин В.С. Теория и методика воспитания. - Ростов-на-Дону.: Феникс, 2006.
5. "Pedagogika" fanidan ma'ruzalar ma'ruzi (tuzuvchi M. Lomova). T.: TDPL, 2010.

Internet saytlari

1. <http://www.ziyouz.com>
2. <http://www.fhmann.com>
4. <http://www.gentis.philol.ru>
5. http://en.wikipedia.org/wiki/Socratic_method
6. <http://www.brocku.ca/englib/socrates/F70/socrates.html>

Ishchi o'quv dasturi Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2023-yil "28" "05" -dagi "1" -sonli buyuroni bilan tasdiqlangan.

"Ji'limo'y - gumanitar fanlar kafedrasini" mudiri, p.f.d., dotsent

L. Aslanov

 (imzo)

Tuzuvchi:

A. Nasridanov (imzo)

"Ji'limo'y - gumanitar fanlar" kafedrasini o'qituvchisi:

Taqdirlanuvchi

TDPL (Ji'limo'y pedagogika kafedrasini mudiri p.f.d., professor B. Xodjaev

 (imzo)

Jahon adabiyoti va qiyosiy adabiyotshunoslik kafedrasini mudiri f.f.d., professor

U.H. Xo'jaqulov

 (imzo)